

Seminární práce

Avantgardní módní tvorba - netradiční materiály

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI UNIVERZITNÍ KNIHOVNA	
Přir. č.	2130495
Signat.	B15098
Kč	

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146181044

Hana Kartousková
2.roč. TUL

Návrháři

Paco Rabanne

Paco vystudoval architekturu a sochařství. Do nejvyšší módy – haute couture, vstoupil v polovině šedesátých let, kde jinde než v Paříži. Architekturu vystudoval na vysoké škole Ateliér Pérette a už během studií pracoval pro známého šperkaře Rojeta Jean Pierre, který dodával šperky výhradně pařížské haute couture. Už v roce 1960 Rabanneho hliníkovou vestu ozdobil perlami a jantarem sám věhlasný Hubert de Givenchy. Návrháři kolekci pret a porter, kteří už měli jméno – Emanuelle Khanová, Bailly a Rosier, začali jeho mimořádně avantgardní šperky už v roce 1962 předvádět jako doplňky svých oděvních kolekcí.

V červnu roku 1966 Rabanne uvedl 12 vlastních modelů z kůže, hliníku, pštrosího peří a plastiku a představil je v avantgardní galerii Iris Clert na Rue du Faubourg Saint Honoré v Paříži. Ve stejném roce použil Rabanneho polychromatické plastické trojúhelníky na večerní plášť známý couturiér Philips Venet. V této době měl Rabanne ve svém ateliéru už plné ruce práce, měsíčně na oděvy a šperky zpracovával 30 tisíc čtverečních metrů plastických fólií. Na podzim téhož roku otevřel vlastní butik v Rue Bergere, byl zvláštní a avantgardní jako jeho tvůrce, který si celé zařízení navrhl pochopitelně sám. Místnosti uvnitř byly naprosto temné, jediné světlo dodával pouze fluoreskující nábytek.

V únoru 1966 ve svém bytě v pátém poschodí bez výtahu předvedl kolekci šatů, vest, plážového oblečení a obrovský výběr náhrdelníků. A opět to byl pro hosty i tisk šok – všechno bylo zhotoveno z fosforeskujících plastických fólií, které spojovala jemná drátěná očka. Rabanne na obdiv veřejnosti reagoval podle svých názorů zcela logicky: „Odmitám vytvořit klobouk, plášť anebo šaty, které už dělal někdo přede mnou. Jedinou hranicí, která dnes v módě zbývá, je nacházení nových materiálů.“

Rabanneho oděvy a šperky i další výtvořky z plastiku – namísto klobouků doplňoval své modely přiléhavými drátěnými či plastickými kuklami, se držely na první příčce žebříčku senzací mezinárodních médií po celý rok. Ale možnosti bytí nových materiálů nejsou nevyčerpatelné. V plastiku je mladý umělec vyzkoušel všechny a začal s novým experimentem. Vytvořil jakousi porézní „látku“ přesně podle stříhu oděvu z tenkých kožených a hliníkových trojúhelníků, které spojoval jemnými kovovými řetízky. Koženou minisukni doplnil bluzonem z hliníku a kůže a udivující model předvedl v novodobém hudebním doprovodu píšťal a bubnů. Neúnavný tvůrce brzy nato začal s dalším experimentem – tvořil kreace z tvarovaného plastiku, které byly bez jediného švu.

Za absolutní bombou, hitem své doby – papírovými šaty, stál rovněž jejich „vynálezce“ Paco Rabanne. Papír, který zastupoval celodenně namáhanou tkaninu, byl samozřejmě zvláště upraven a šaty vydržely neuvěřitelných 25 prání.

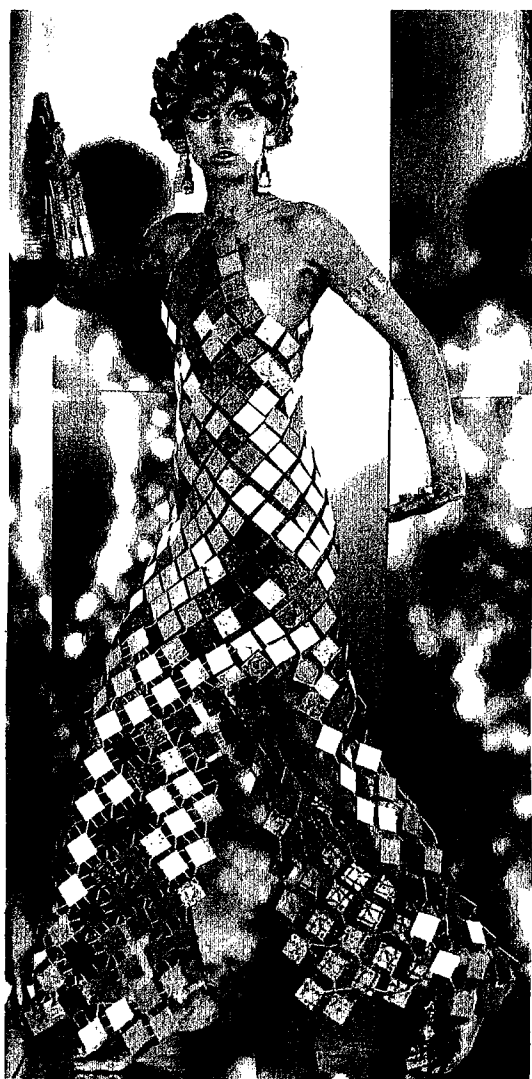
Všechny převratné experimenty a nevídané výsledky nových technologií Rabanne stihl ve svém nejplodnějším období, v roce 1966. Další styl úplně jednoduchých večerních šatů z růžových, světle zelených a stříbřitých plastických fólií ve tvaru malých koleček, spojovaných hliníkovými očky, ho katapultoval do nejvyšších výšin světa módy. K toaletám patřily stejné nápadně velké náušnice. O výsadu oblékat takové modely soupeřily tehdejší hvězdy filmu i popu a dokonalé postavy těchto novodobých bohyň sexu skvěle umocňovaly Rabanneovy excentrické záměry. Nejznámější protagonistkou této módy se stala slavná Brigitte Bardotová.

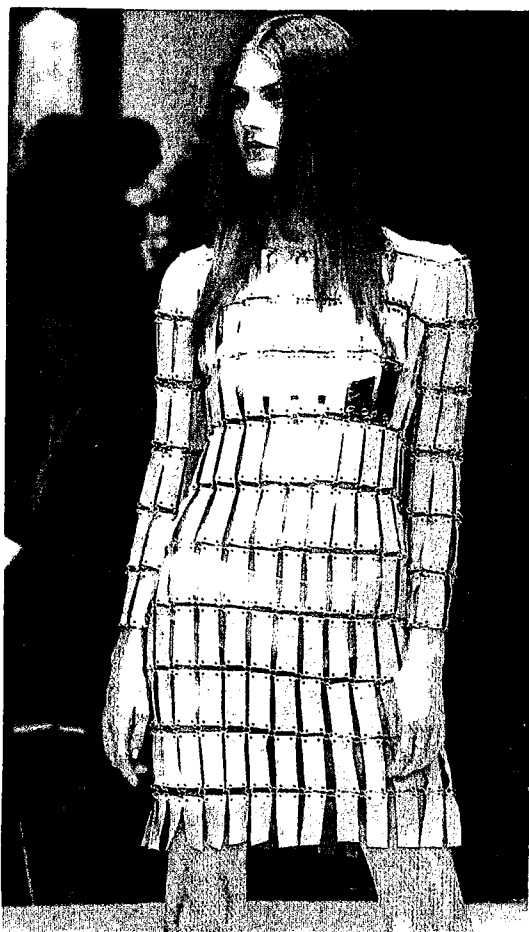
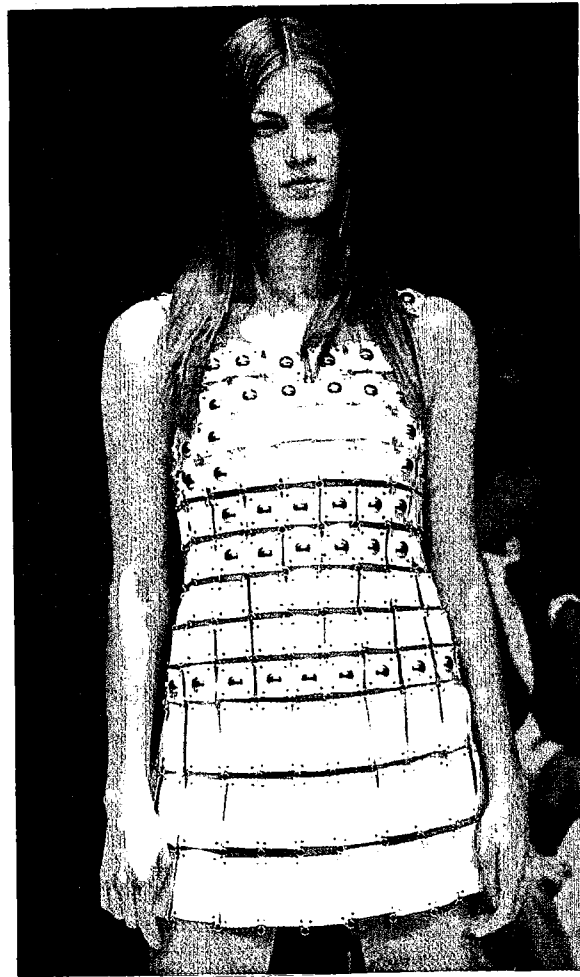
V průběhu dalších let k základním materiálům přidal novější zázraky chemie, s léty také „omilostnil“ některé tkaniny a materiály. Setrval u kůže, k stříbřitému matu hliníku dodal někdy krajkovinu, samet, mušelin a jemné pastely.

Prezentace jeho kolekcí jsou pro diváky stále výjimečným zážitkem, který prostředím i hudbou umocňuje jeho vysoce umělecká vize architekta. A doménou jeho tvůrčích aktivit se staly světoznámé vůně, hvězdou mezi pánskými to byl proslulý PR Pour Homme a následovalo mnoho dalších osobitých vůní dámských i pánských. Všechny v obalech, připomínajících Rabanneho avantgardně prostý design se základem hliníkového matného lesku.

Před několika lety Rabanne učinil totéž, co před ním udělala většina jeho kolegů, významných couturiérů. Mezinárodní, zejména obchodní veřejnosti, představil první kolekci pret a porter konfekce. Současně s premiérou uvedl tvůrce také novou vůni. Jeho chladný pohled však neskryl stín deziluze, když tisku tehdy sdělil: „Je mi smutno při pomyslení, že právě já uvádím konfekční řadu. Vždycky jsem chtěl být sochařem unikátních oděvů, které by byly vystavovány v muzeích jako svědectví naší epochy“.

Dnes šestašedesátiletý Paco Rabanne zůstává nadále pozoruhodným umělcem a k plíškům a plastickým fóliím se rád vrací, i když poněkud v jiné poloze než ve svých začátcích.

Issey Miyake

„Víc je pro mě nic, nic je víc“.

Tvorba Issey Miyakeho přesahuje hranice oděvního návrhu. Jeho práce lze zařadit do oblasti architektury i filosofie. Pro mnohé je umělcem, jeho objekty se vystavují v muzeích, on sám své modely považuje za kompletní jen tehdy, jsou-li v pohybu, oživeny lidským tělem. Necítí se být módním návrhářem ani stylistou, považuje se spíše za designéra, aby tak vyjádřil přesvědčení, že forma, funkce a estetické vlastnosti oděvu tvoří jeden nerozlučný celek.

Narodil se v Hirošimě a onoho srpna roku 1945 mu bylo sedm let. V roce 1959 začal studovat grafiku na výtvarné škole Tama Art University. Nemohl se věnovat módnímu návrhářství, jak by si přál, neboť tento obor studia nebyl v té době považován za vhodný pro muže.

Jeho první přehlídka modelů z roku 1964 nazvaná „Poema materiálu a kamene“ jasně ukazuje, jak plně popřel modelovou krejčovinu. Přesto se o rok později ocitá v Paříži, aby se tu věnoval studiu módy. Pracuje ve věhlasných salónech u Guy Laroche a později u Givanchyho.

Miyakeho Design Studio v Tokiu zahájilo činnost v dubnu 1970. V témže roce se konala v Osace mezinárodní výstava Expo. V japonském textilním pavilonu byly instalovány figuríny v oblečení stavebních dělníků a vedle nich černé vrány. Znázorňovaly nový pocit národní hrdosti, hospodářského rozmachu před zraky symbolů minulosti. Netopýří pláštěnky hostesek navrhoval tehdy ještě neznámý Issey Miyake.

Jeden z jeho prvních modelů obepínající tělo jako druhá kůže byl potištěn vzorem odvozeným z tetování gangstera z jakusy, japonské mafie, a do vzoru byly vkomponovány tváře Janis Joplinové a Jimi Hendrixe. Textilní materiál tak spojoval motiv Východu a Západu.

Hledal ekvivalent k džínsovině, neboť džíny a skampolo považoval za pohodlný a pokrokový oblek. Objevil geometricky prošivanou tkaninu sašiko, která se v Japonsku používala již v osmém století v období Nara. Tuto hutnou, tuhou tkaninu přizpůsobil průmyslové výrobě.

Jeho projekt „Bodyworks“ sledoval vztah těla a materiálu. Figuríny zavěšené ze stropu galerií v Tokiu, San Francisku či Londýně oblečené do bambusových a rákosových konstrukcí, parafrázující samurajské brnění, působily v oňom opakovaném rytmu jako pochod kybernetické generace vesmírným prostorem. „Neexistuje omezení pro to, co by mohlo být použito pro oděv jako materiál“.

Pod názvem „A-UN instaloval Miyake v Muzeu dekorativního umění v Louvru v roce 1988 svou nejambicióznější výstavu. Tenké dráty, na kterých byly aranžovány modely s biomorfními náměty mořských chaluh, lastur, kůry stromů, symbolizovaly jemnost lidské struktury. Název naznačoval bod tiché rovnováhy, shodu, jednotu, neverbální komunikaci, čili staré rozpory, které oddělovaly Východ a Západ.

Pro Miyakeho je typické, že se neustále vrací k některým svým námětům, např. „druhé kůži“, nebo skládání textilie do záhybů. Miyakeho skládané modely kombinují praktičnost s neustálými vizuálními překvapeními. „Záhyby ve mně vyvolávají nekončící řadu obrazů“. Nejprve navrhne tvar a ten pak skládá, což je postup zcela nekonvenční. Původní grafický efekt totiž vycházel z horizontál a vertikál, Miyakeho modely jsou skládány diagonálně.

Dalším z jeho projektů je hledání „hmatového pouta mezi člověkem a materiálem“. Hotový oděv je zkroucen a zmačká rukou jako při ždímání. Techniky skládání, ždímání a kroucení Miyake stále modifikuje.

Návrhy pro 21. století nazvané „Hvězdné exploze“ byly zhotoveny z recyklovaných přírodních materiálů s nalisovanými pásky jemné fólie kovového papíru připomínající lidskou pokožku. Tento projekt ukázal syntézu tvůrčí práce Issey Miyakeho v posledních deseti letech, podstatu jeho bádání živéhoho tradicemi země a jasné odhodlání vytvářet oděvy budoucnosti.

Na jedné straně se tento průkopník nových materiálů a technik snaží o to, aby navrhoval oděvy co nejjednodušší a vysoce funkční, na straně druhé pořádá přehlídky krajně extravagantní, ať již na krytu letadlového nosiče nebo v několikapodlažních garážích obchodního domu.

Plisované šaty inspirované Marianem
Fortunym z kolekce „Záhyby prosím“

Efekt pomačkání symbolizující hmatové
pouto mezi člověkem a materiálem

147

Liběna Rochová

„Odmítám zneužívat módu a chápat ji jako diktát univerzálních trendů. Podle mě je móda prostorem pro lidskou kreativitu a sebevyjádření tvůrce a nositele nesvázaným hranicemi času.“

Životopis tvůrčí činnosti Liběny Rochové je velmi obsáhlý. Na české scéně, kterou velmi často zastupuje v zahraničí, působí řadu let a její odborné předpoklady a schopnosti ji dosud dovolily navrhovat divadelní, filmové a scénické kostýmy, umělecké objekty na tělo, toalety pro vystoupení zpěvaček i běžné civilní zakázky, kolekce pret-a-porter a konečně oblast nejprestižnější pro každého módního tvůrce – kolekce unikátních modelů.

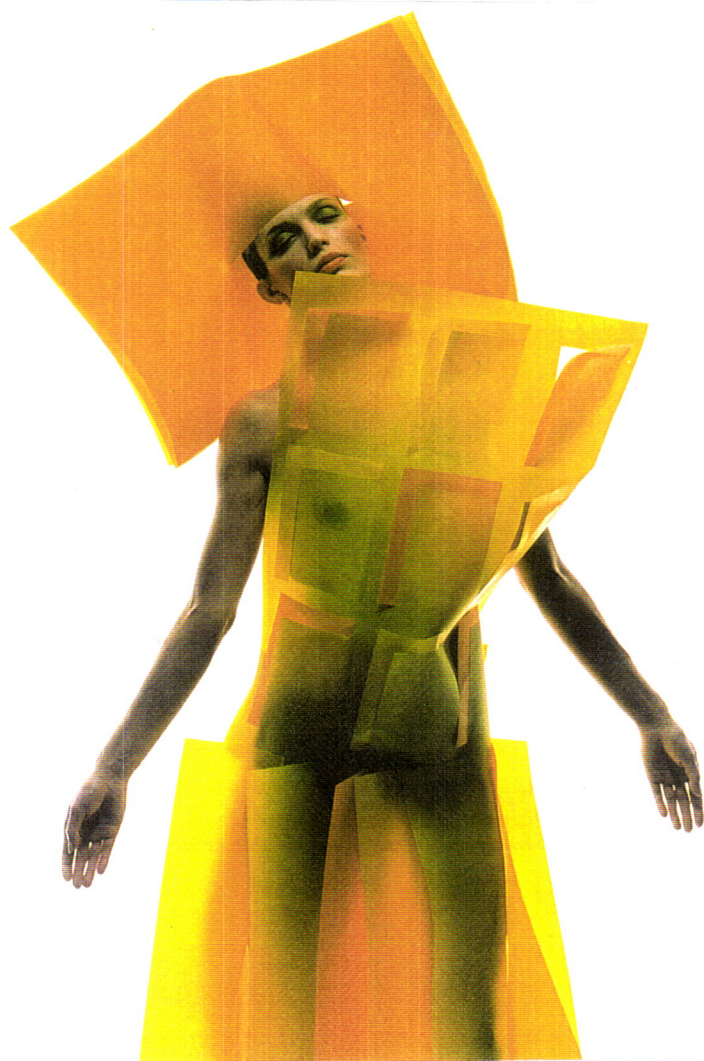
V přehlídkových modelových kolekcích Liběny Rochové tvůrčím způsobem rezonovaly módní vlny poslední čtvrtiny 20.století. Byly to především volné a aranžované formy, jenž do evropské módy vnesli Japonci, agresivní skulpturálně tvarované oděvy 80.let i postmoderně pojatá sexualita a minimalismus 90.let. Tyto kolekce koncipované pro oděvní firmy a přehlídky modelových kolekcí pro velké sponzorské firmy, budily všestranný respekt celkovým pojetím a stylem dotvářeným originálními doplňky.

Tím, že oděvní tvorba Liběny Rochové není zaměřená na pret-a-porter, ale vždy spíše vyhledává podmínky pro volné ferie modelů nebo solitéry, je více otevřená výtvarné, než ryze oděvní formě.

Svým alternativním přístupem k módě se vždy odlišovala od ostatních a na nové cesty se vydává stále. „Pohybují se na hranici mezi oděvem a oděvním designem,“ tvrdí o své současné práci. „Některé věci mají podobu textilních obrazů. Říkám jim sakoobrazy nebo šatoobrazy – jsou to šaty, které člověk může nosit, ale současně mohou viset na stěně jako jednoduché grafické obrazy. To je moje nové téma.“

Jedna z posledních zakázek zavedla Liběnu Rochovou do New Yorku. Podílela se na vytvoření kalendáře pro Miss Universe, ve kterém se spojilo několik netradičních věcí dohromady – papírové modely, bižuterie Preciosy a dívky ze soutěže. Každá stránka se vždy vázala k nějakému státu nebo městu – Praha, New York, Londýn, Indie, Saúdská Arábie.

Dva objekty z papírových produktů firmy Smoza, 2000

Dřevěné lišty, kloubové závěsy, matice a šrouby, tedy materiály, jímž se oděvní tvorba vyhýbala velkým obloukem, našly plné uplatnění na Yamamotově modelu. Celek působí, jako by se snažil svléct z lidského těla, které navždy zůstane stejné.

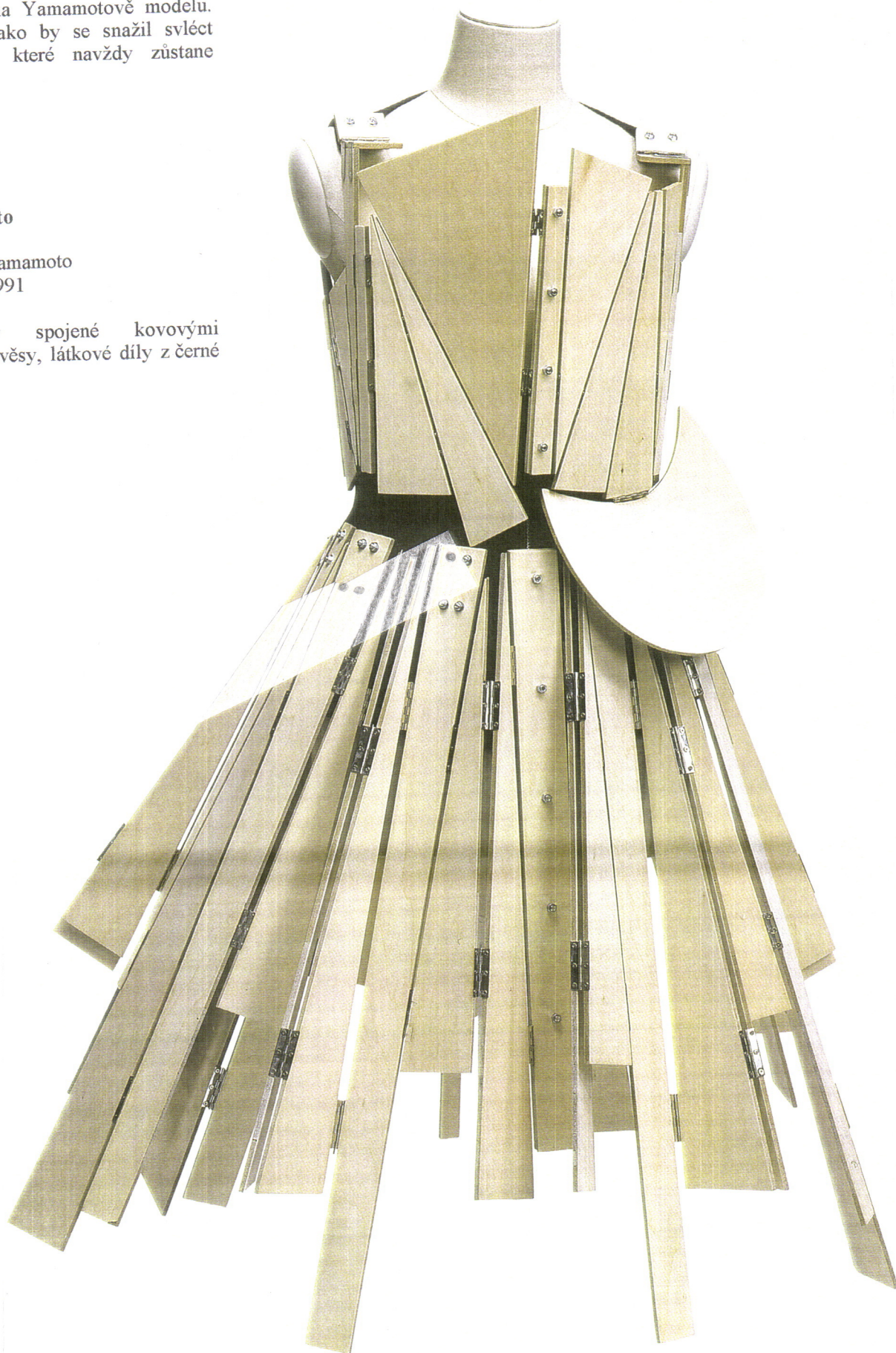
Yohji Yamamoto

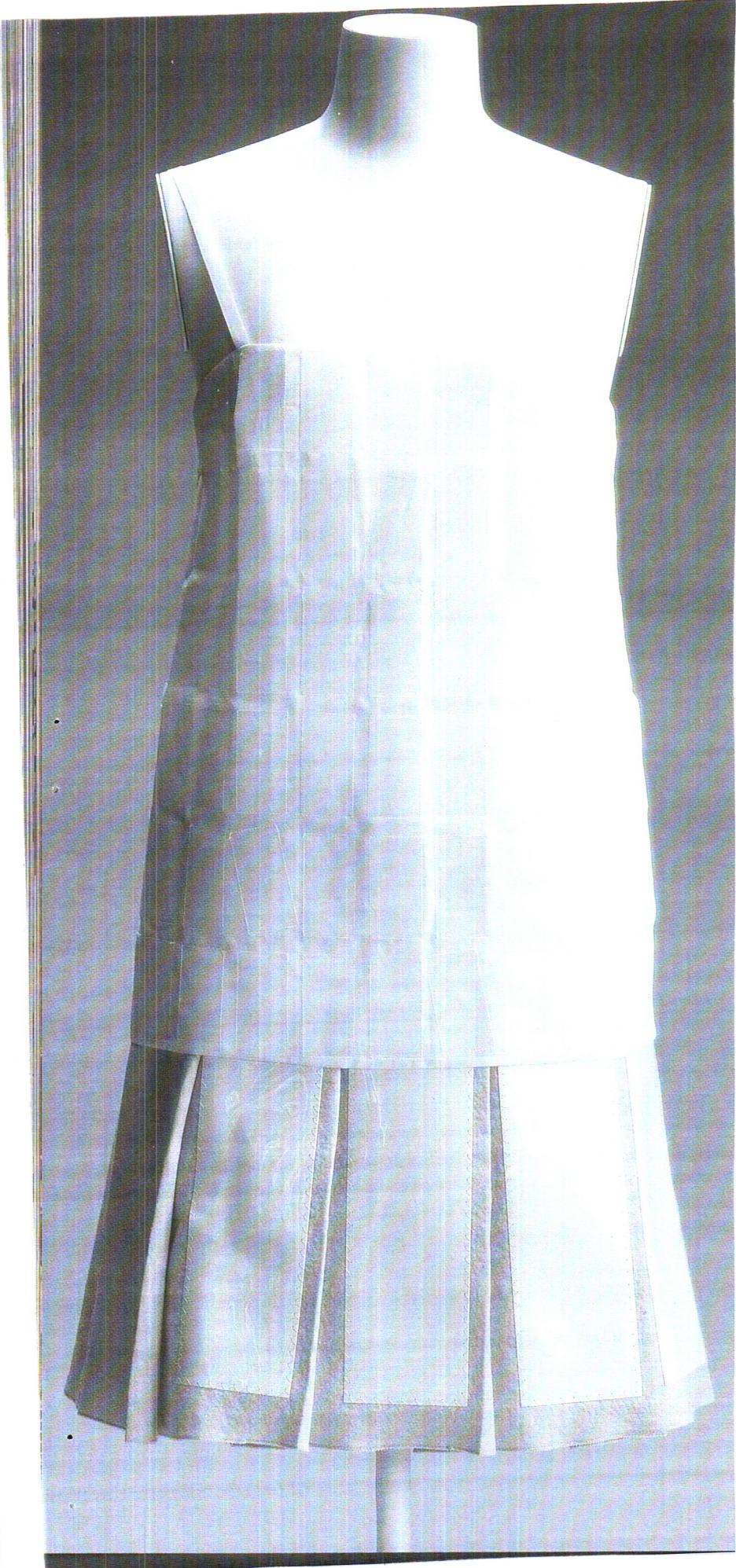
Vesta a sukně

značka: Yohji Yamamoto

podzim / zima 1991

Dřevěné díly spojené kovovými kloubovými závěsy, látkové díly z černé vlněné tkaniny.

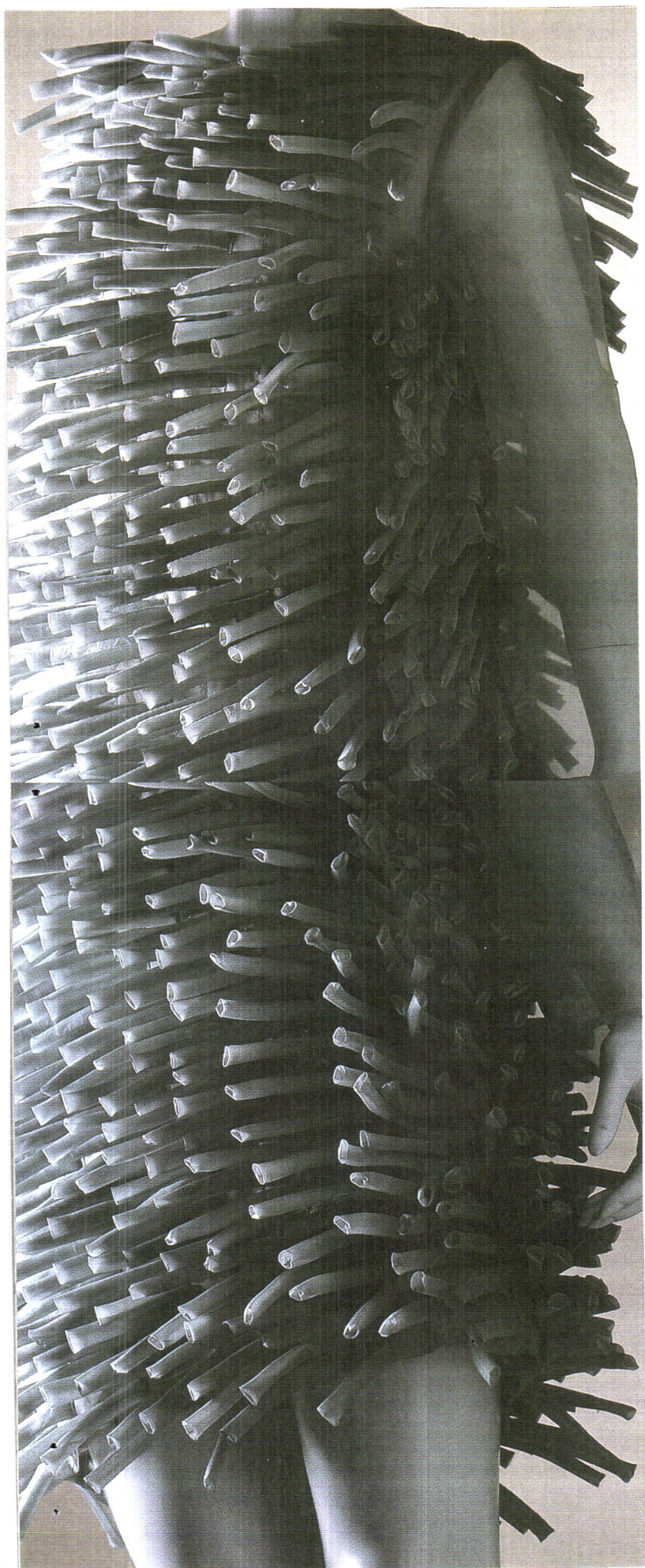

V 90. letech 20.století se móda ohlédlá o třicet let zpátky a v kolekcích na celém světě se znovu objevily syntetické materiály, především papír a netkané textilie. Salon Prada, který se zúčastňoval milánského módního dění od roku 1988, využil 60.léta jako základ a vytvořil architektoničtější a smyslnější styl přesně v duchu nové doby.

Prada

Dvoudílné šaty
značka: PRADA
podzim / zima 1998

Top z bílého hedvábného šifonu a organýnu, které jsou proloženy obdélníky z průsvitného plastu, skládaná sukně z netkané textilie s aplikovanými plastovými obdélníky.

Koncem 20.století se na módní scéně objevila řada expresionistických kreací těžících z podstaty kůže. Maurizio Galante debutoval v roce 1987 v Miláně a v Paříži se uvedl v roce 1991. Je známý prosazováním avantgardního stylu navozujícího pocit, že oděv je napájen teplem a energií přímo z lidského organismu.

Šaty vlevo jsou poseté organtýnovými trubičkami, které se při každém pohybu rozvlní, takže vyhlížejí jako chapadélka mořského živočicha. Tato představa dráždí smysly diváka.

Maurizio Galante

Šaty

značka: MAURIZIO GALANTE

jaro / léto 1992

Podklad ze světlezeleného hedvábného organtýnu hustě posázený trubičkami z téhož materiálu.